

Türk bankacılık sektörü 2016 yılında %15.8 büyüdü.

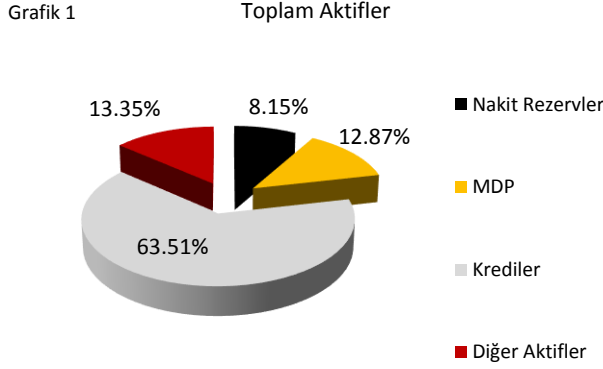
Bankacılık Sektörü Bilançosu				Değişim (%)	
(milyar TL)	2015 IV (1)	2016 III (2)	2016 IV (3)	(3-1)	(3-2)
Nakit Rezervler	150.68	190.87	222.46	47.6	16.5
Men. Değ. Port.	329.68	329.23	351.55	6.6	6.8
Krediler	1484.96	1609.84	1734.34	16.8	7.7
TGA	47.54	55.25	58.07	22.1	5.1
Diğer Aktifler	344.57	348.73	364.52	5.8	4.5
AKTİFLER	2357.43	2533.92	2730.94	15.8	7.8
Mevduat	1245.43	1340.74	1453.66	16.7	8.4
Mevduat Dışı Kayn.	849.75	900.36	977.11	15.0	8.5
Özkaynaklar	262.26	292.82	300.17	14.5	2.5
PASİFLER	2357.43	2533.92	2730.94	15.8	7.8
	Ocak-Aralık 2015	Ocak-Aralık 2016	Yıllık % değişim		
Dönem Net Karı	26.05	37.53	44.1		

Kaynak: BDDK

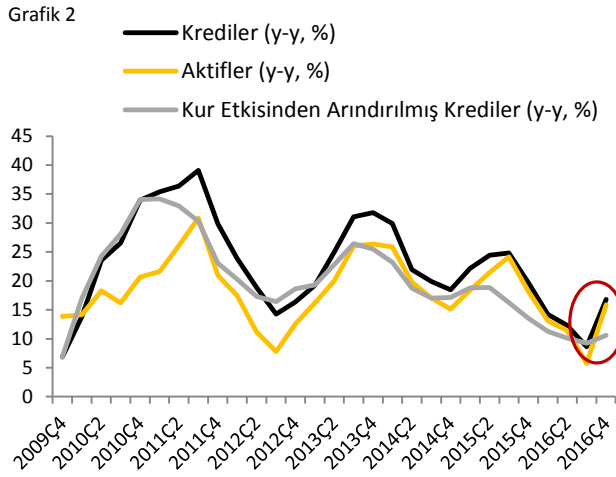
- Bankacılık sektörünün aktif büyümesi 2016 yılında yıllık bazda %15.8 seviyesinde gerçekleşti.
- Kredilerin yıllık artış hızında 2016 yılı boyunca devam eden yavaşlama, bireysel kredilere uygulanan makro ihtiyati tedbirlerin gevşetilmesinin yanı sıra kurda yaşanan hızlı yükseliş sonucunda yılın son çeyreğinde tersine döndü.
- Toplam aktiflerin %63.5'ini oluşturan krediler 2016 yılında bir önceki yıla göre %16.8 oranında arttı.
- Bazı bankaların takipteki alacaklarını satmaları sonucu TGA'nın yıllık artış hızında düşüş yaşandı.
- YP cinsi menkul değerlerin artması sonucu MDP'nin yıllık artış hızı son çeyrekte yükseldi.
- 2016 yılı dördüncü çeyreğinde mevduatlarda yaşanan yıllık bazdaki yükselişte hem TP mevduatlardaki hem de kurlardaki artış sebebiyle YP cinsi mevduatlardaki artış etkili oldu.
- Kurdaki artış sebebiyle mevduat dışı kaynaklar yılsonunda belirgin yükseliş kaydetti.
- 2016 yılında karda yaşanan artış, özkaynaklara da artış olarak yansdı.
- 2016 yılında net dönem karında yaşanan hızlı yükselişte geçen yıldan gelen baz etkisinin yanı sıra net faiz gelirlerindeki artış ve düzenleyici otoriteler tarafından alınan kararlar etkili oldu.

Bankacılık Sektörü Bilançosu

1. Aktifler

Kaynak: BDDK

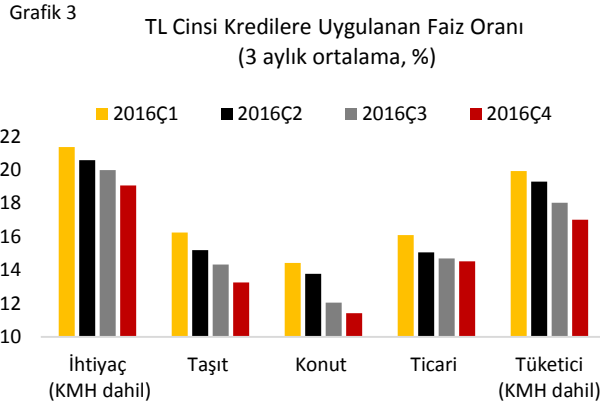
Kaynak: BDDK, TCMB, VakıfBank

2016 yılının son çeyreğinde sektörün aktif büyüklüğünün %63.5'ini krediler, %12.9'unu menkul değerler portföyü, %8.2'sini nakit rezervler ve %13.4'ünü diğer aktifler oluşturdu. Yılın ilk çeyreğinde hafif geriledikten sonra ikinci çeyrekte tekrar yükseliş kaydeden kredilerin toplam aktifler içinde payının, üçüncü çeyrekte tarihi rekor seviyeye yükselirken son çeyrekte değişmediği görüldü. MDP'nin toplam aktifler içindeki payının ise ilk üç çeyreğin ardından dördüncü çeyrekte de azaldığı görüldü. Böylece MDP'nin toplam aktifler içindeki payı 2016 yılı boyunca azalmış oldu.

Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2016 yılında bir önceki yıla göre %15.8 oranında artarak 2 trilyon 730.9 milyar TL'ye ulaştı. Böylece yıl içinde aşağı yönlü hareket ederek 2016 yılının üçüncü çeyreğinde %5.8 ile BDDK tarafından verilerin açıklanmaya başlandığı tarihten bu yana en düşük seviyeye gerilemiş olan aktiflerin yıllık artış hızında yılın son çeyreğinde sert bir toparlanma yaşanmış oldu. Yılın son çeyreğinde aktiflerin yıllık artış hızının toparlanmasında, sektörün en önemli aktif kalemi olan kredilerin yıllık artış hızının yükselmesi belirleyici oldu. Toplam aktiflerin %63.5'ini oluşturan krediler 2016 yılında bir önceki yıla göre %16.8 oranında arttı ve toplam kredi büyüklüğü 1 trilyon 734.3 milyar TL'ye ulaştı. Böylece kredilerin yıllık

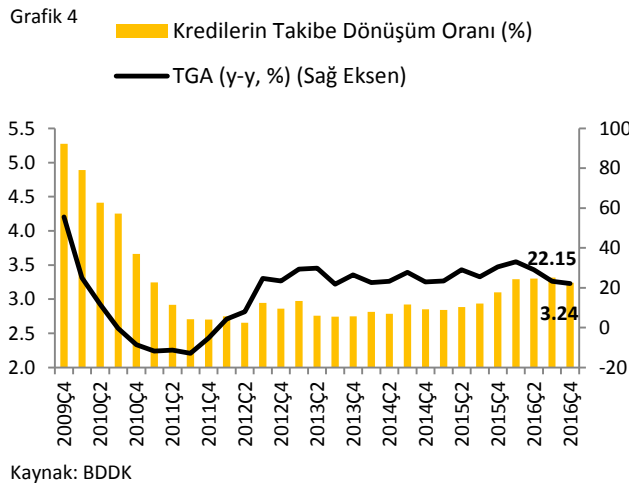
artış hızında 2016 yılı boyunca devam eden yavaşlama, bireysel kredilere uygulanan makro ihtiyati tedbirlerin gevşetilmesinin yanı sıra kurda yaşanan hızlı yükseliş sonucunda yılın son çeyreğinde tersine döndü. BDDK tarafından 2014 yılı Şubat ayında yürürlüğe koyulan yönetmelikle tüketici kredilerinde vade sınırlamasına gidilerek ihtiyaç kredilerinin vadesi 36 ay ve taşıt kredilerinin vadesi ise 48 ay ile sınırlandırılmıştı. Ayrıca aynı yönetmelikle bireysel kredi kartlarıyla alışverişlerde taksit sayısına sınırlama getirilmişti. Buna göre nakit çekimlerinde ve mobilya ve beyaz eşya satışlarında taksit sayısı 9 ayla sınırlandırılmış, kuyum, telekomünikasyon, gıda ve akaryakıtta taksit uygulaması ise kaldırılmıştı. Daha sonra söz konusu uygulamaya ilişkin sınırlamalar bir miktar gevşetilmiş olsa da sınırlama devam etmişti. BDDK tarafından yapılan düzenlemelerle alınan makro ihtiyati tedbirler tüketici kredi büyümesinin yavaşlamasında etkili olmuştu. Ekonomiye destek olmak amacıyla 2016 yılı Ağustos ayında yapılan düzenlemeler ile bireysel tüketici kredilerine ve kredi kartı kullanımına getirilen sınırlamalarda değişikliğe gidilmesine karar verildi. Böylece kredi kartlarında taksit sınırlamasının bazı sektörlerde kaldırılması, tüketici kredilerindeki vade sınırının 36 aydan 48 aya çıkarılması, konut kredilerinde kredi kullanımının %75'ten %80'e yükseltilmesi ve faiz oranlarının düşürülmesi gibi adımların etkisiyle kredilerin yıllık artış hızında yükseliş yaşandı. Kur etkisinden arındırılmış kredilerin yıllık artış hızı da yılın son çeyreğinde artış gösterdi. 2016 yılının üçüncü çeyreğinde %9.2 oranında olan arındırılmış kredilerin yıllık artış hızı, yılın son çeyreğinde %10.6 seviyesine yükselse

de yılın ilk çeyreğindeki seviyesini yakalayamadı. Kur etkisinden arındırılmış kredilerin yıllık artış hızının yılın son çeyreğinde artış göstermesi makro ihtiyati tedbirlerin gevşetilmesinin kredi hacminin artmasında etkili olduğunu gösterirken, kur etkisinden arındırılmış kredi büyümesinin toplam kredi büyümesinin altında kalması ise yılın son çeyreğinde kurdaki artışın krediler üzerindeki etkisini ortaya koyuyor.

Kaynak: TCMB

ticari kredi büyüklüğü 1 trilyon 314.3 milyar TL gerçekleşti. Ticari kredilerde ise YP cinsi kredi payının %42.8 olması sebebiyle faiz oranlarındaki düşüşe ilaveten sepet kurda $(0.7*\$+0.3*€)^1$ 2016 yılı son çeyreği itibariyle yıllık bazda yaşanan %19.8'lik artış ticari kredilerin yıllık artış hızının yükselmesinde belirleyici oldu. Bu nedenle ticari kredilerin yıllık artış hızındaki yükseliş, bireysel kredilere göre daha sert gerçekleşti. Kur etkisinin belirgin olduğu ticari kredilere kurdan arındırılarak bakıldığında artış hızındaki yükselişin çok daha sınırlı kaldığı görüldü. Kur etkisinden arındırılmış ticari kredilerin yıllık artış hızı ise yılın üçüncü çeyreğindeki %10.7'den yılın son çeyreğinde %11.3'e yükseldi ve ticari kredi büyüklüğü 997.8 milyar TL gerçekleşti. Bu durum yılın son çeyreğinde arındırılmış ticari kredilerde yükseliş yaşansa da, arındırılmış ticari kredilerin yılın ilk yarısındaki artış hızını yakalayamadığını ortaya koydu.

Kaynak: BDDK

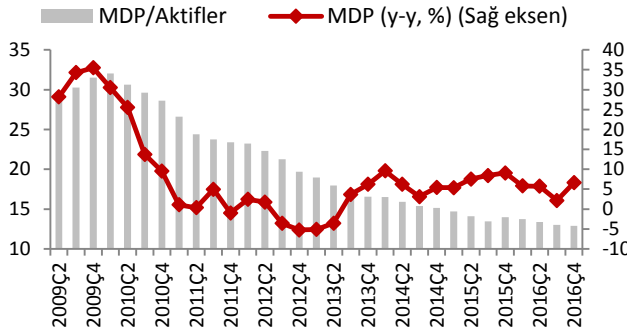
2016 yılının son çeyreğinde %3.24'e gerilediği görülüyor. Böylece kredilerin takibe dönüşüm oranı 2015 yılsonuna göre 0.14 puan ile sınırlı bir artış göstermiş oldu.

2016 yılının son çeyreğinde hem ticari hem de bireysel kredilerin yıllık artış hızında bir önceki çeyreğe göre yükseliş yaşandı. Bireysel kredilerin yıllık artış hızı yılın üçüncü çeyreğindeki %5.9'dan yılın son çeyreğinde %9.1'e yükseldi ve bireysel kredi büyüklüğü 419.9 milyar TL gerçekleşti. Bireysel kredilerde yabancı para (YP) cinsinden kredilerin payının çok az olması nedeniyle kur etkisi görülmezken, ekonomiye destek sağlamak amacıyla bankaların başta konut kredisi olmak üzere faiz oranlarını düşürmesi, bireysel kredilerin yıllık artış hızının yükselmesinde belirleyici oldu. Ticari kredilerin yıllık artış hızı ise yılın üçüncü çeyreğindeki %9.5'ten yılın son çeyreğinde %19.5'e yükseldi ve

Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA)'nın yıllık artış hızı 2016 yılında dalgalı bir seyir izledi. Yılın ilk çeyreğinde ivmesi artan TGA'nın yıllık artış hızı, yılın geri kalanında aşağı yönlü hareket etti. 2016 yılının dördüncü çeyreğinde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %22.2 oranında artarak 58.1 milyar TL'ye yükseldi. Yılın üçüncü çeyreğinde %23.2 olan TGA'nın yıllık artış hızı yılın son çeyreğinde %22.2'ye geriledi. TGA'nın yıllık artış hızındaki bu gerilemede, bazı bankaların takipteki alacaklarını satmaları ve faiz oranlarındaki düşüş etkili oldu. Kredilerin takibe dönüşüm oranı ise yılın üçüncü çeyreğinde 2010 yılının son çeyreğinden sonra görülen en yüksek seviye olan %3.32'ye yükselmisti. Söz konusu oranın

¹ YP krediler içinde dolar ve Euro cinsi kredilerin ağırlığının farklı olması nedeniyle kurdan arındırma işleminde $(0.7*\$+0.3*€)$ sepet kuru kullanılmıştır.

Grafik 5

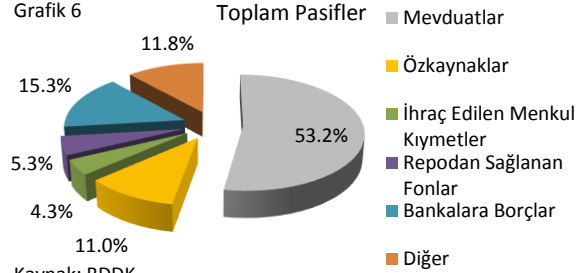
Kaynak: BDDK

yükselişe bağlı olarak artış hızının da yükselmesi oldu. Yıl içinde %3'e kadar gerileyen YP cinsi MDP'nin yıllık artış hızı, yılın son çeyreğinde %16.5 seviyesine yükseldi. Bunun yanı sıra, 2015 yılını %0.7 artış göstererek tamamlamış olan Türk Parası (TP) cinsi MDP'nin yıllık artış hızı 2016 yılını %2.6 yükselişle tamamladı. 2010 yılının ilk çeyreğinden bu yana kredilerdeki hızlı artış ve kredilerin toplam aktifler içindeki payının tarihi yüksek seviyesine ulaşmasının etkisiyle düşüş göstermekte olan MDP'nin toplam aktifler içindeki payı ise yılın dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 12 baz puan düşerek %12.99'dan %12.87'ye geriledi.

2. Pasifler

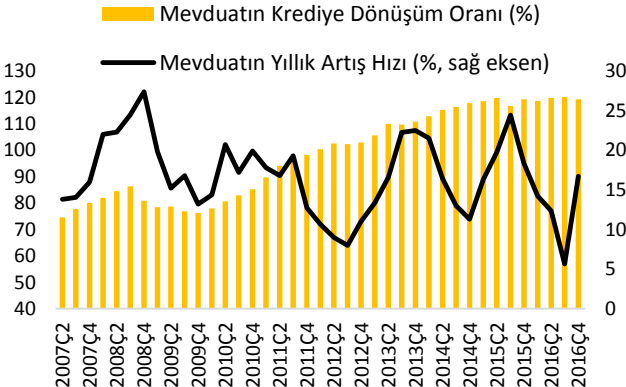
2016 yılının son çeyreğinde mevduatlar toplam pasifin %53.2'sini, mevduat dışı kaynaklar %35.8'ini, özkaynaklar ise %11'ini oluşturdu. Mevduatlar toplam pasifler içindeki ağırlığını son çeyrekte de korurken, mevduatları %15.3'lük pay ile bankalara borçlar ve %11 ile özkaynaklar kalemleri takip etti.

Grafik 6

Kaynak: BDDK

Grafik 7

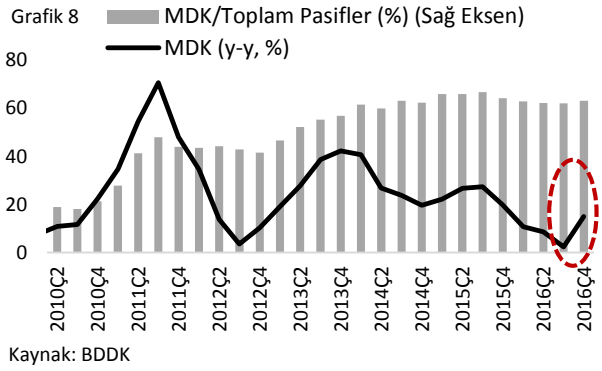
Kaynak: BDDK

toplam mevduatların artışında önemli oldu. Öte yandan kurlardaki artışın toplam mevduat hacmi üzerinde belirleyici bir etkisi olduğu düşünüldüğünde, mevduatın yıllık değişiminde kurdan arındırılmış veriler bazında fark

2016 yılsonunda bir önceki yılın aynı dönemine göre %16.7 artan mevduatlar 1 trilyon 453 milyar TL gerçekleşti. Mevduatın yıllık artış hızında 2015 yılının son çeyreğinde başlayan düşüş 2016 yılının üçüncü çeyreğinde ivme kazanarak devam etse de son çeyrekte hızlı bir artış gösterdi. Mevduatların toplam pasifler içindeki %53 oranındaki payı ise 2015 yılının ikinci çeyreğinden bu yana değişim göstermedi. Mevduatın yıllık artış hızında son çeyrekte yaşanan sert artışta hem YP hem de TP cinsi mevduatlardaki artış etkili oldu. Özellikle YP cinsi mevduatların üçüncü çeyrekte yıllık bazda düşüş göstermesinin ardından son çeyrekte %15'lik sert artış göstermesi

yaşandığı dikkat çekiyor. Mevduatlara kurdan $(0.6*\$+0.4*€)^2$ arındırılıp bakıldığında geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık %9 artış kaydettiği görülüyor. 2017 yılında ise TCMB'nin kurlardaki artış sebebiyle sıkılaştırıcı adımlarını arttırmasıyla birlikte bankaların fonlama maliyetlerinin de artmış olması sektör üzerinde baskı yaratabilir. Bununla birlikte ABD'de yeni başkan Trump'ın maliye politikalarıyla ekonomiye müdahale etmesi 2017 yılında daha hızlı faiz artırımını da beraberinde getirebileceğinden yurtdışı borçlanma maliyetlerinde de artış yaşanabilecektir. Bu bağlamda 2017 yılında hem iç hem de dış dinamiklerin Türk bankacılık sektörü üzerinde baskılayıcı etki yarattığını görebiliriz.

2016 yılının son çeyreğinde mevduatlar diğer çeyreklerde olduğu gibi 1-3 ay arası vadede yoğunlaştı. Toplam mevduatlar içinde en yüksek paya sahip ikinci mevduat türü ise yine vadesiz mevduatlar oldu. 3-6 ay arası vadeli mevduat son çeyrekte %19 yıllık artış gösterirken, 6-12 ay arası vadeli mevduatların üst üste 3 çeyrekte yıllık bazda düşüş göstermesinin ardından %33 sert yükseliş kaydetmesi olumlu görünüyor. 2016 yılsonunda %119.3 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı 2015 yılsonuna göre belirgin bir değişim göstermezken, üçüncü çeyreğe göre sınırlı bir düşüş gösterdi.

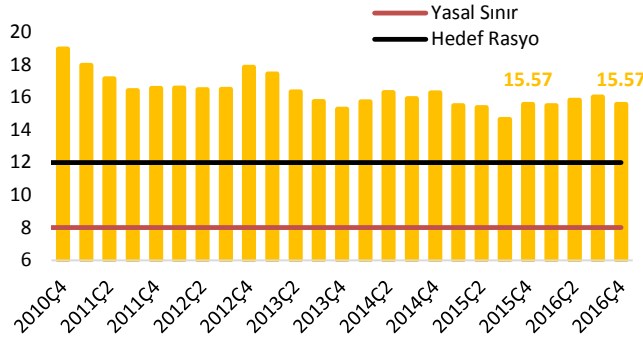

2016 yılında bir önceki yıla göre %15 oranında artan mevduat dışı kaynaklar (MDK) 977.1 milyar TL oldu. Böylece MDK'nın yıllık artış hızında 2015 yılının son çeyreğinde başlayan belirgin düşüş yerini son çeyrekte %15'lik sert artışa bırakmış oldu. Toplam MDK'nın %66'sını YP cinsi MDK'lar oluşturduğundan son çeyrekte kurdaki sert artış toplam MDK'nın yıllık artış hızında belirgin bir yükseliş yaşanmasına sebep oldu. Alt kalemler itibarıyla bakıldığında ise MDK içinde en yüksek paya sahip bankalara borçlar ve ihraç edilen menkul kıymetler kalemlerinin artış

hızında yılın son çeyreğinde belirgin yükseliş yaşandığı dikkat çekiyor. Ancak söz konusu kalemlerde YP'nin ağırlığının yüksek olması, artışta kurdaki yükselişin belirleyici olduğunu gösteriyor. Sektörün uzun vadeli fon kaynaklarından olan sendikasyon ve seküritizasyon kredilerinin yıllık değişiminde yaşanan artış bir diğer dikkat çekici gelişme olarak karşımıza çıkıyor. Özellikle üçüncü çeyrekte sendikasyon kredilerinin uzun bir sürenin ardından ilk defa yıllık bazda düşüş göstermesinin ardından yılın son çeyreğinde belirgin bir artış kaydetmesi sektörün mevduat dışında fon kaynağı yaratabildiğini gösteriyor. Sektörün bir diğer uzun vadeli fon kaynağı olan seküritizasyon kredilerinin ise yıllık artışı %40 ile 2015 yılsonundan bu yana en yüksek seviyede gerçekleşmiş oldu. Böylece 2016 yılsonunda sektörün kullandığı toplam sendikasyon kredisi 66.9 milyar TL, seküritizasyon kredileri ise 46.7 milyar TL gerçekleşmiş oldu. Sendikasyon ve seküritizasyon kredilerindeki artışta da kurdaki yükseliş etkili olurken, 2016 yılının üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde bankaların yabancı para borç çevirme rasyolarının ise %100'ün altına gerilediği görülüyor. Özellikle ABD'de yeni Başkan Trump'ın maliye politikaları sonucu Fed'in daha hızlı faiz artırımına gideceği beklentileri ve Avrupa Merkez Bankası'nın Nisan ayından itibaren tahvil alımlarını azaltarak devam ettireceği açıklaması yurtdışından borçlanmalarda maliyetleri artıracak ve borç çevirme rasyoları üzerinde baskı yaratabilecektir.

² YP mevduatlar içinde dolar ve euro cinsi kredilerin ağırlığının farklı olması nedeniyle kurdan arındırma işleminde $(0.6*\$+0.4*€)$ sepet kuru kullanılmıştır.

Grafik 9 Sermaye Yeterliliği Rasyosu (SYR)

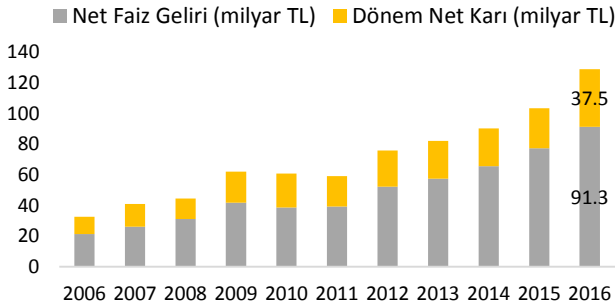
Kaynak: BDDK

2016 yılının son çeyreğinde sektörün özkaynakları 2015 yılının aynı dönemine göre %14.5 artarak 300.2 milyar TL'ye yükseldi. 2016 yılında karda yaşanan artış özkaynakların yıllık artış hızının yükselmesini sağladı. Böylece yıl içinde yukarı yönlü bir seyir izleyen özkaynakların yıllık artış hızı dördüncü çeyrekte karın yıllık artış hızında yaşanan yavaşlama nedeniyle bir önceki çeyreğe göre düşmüş olsa da 2015 yılındaki %13'ten 2016 yılında %14.5'e yükseldi. Sektörün sermayesinin risk ağırlıklı varlıklarına olan oranını gösteren sermaye yeterliliği rasyosu (SYR) ise, dördüncü çeyrekte %15.57 ile bir önceki çeyreğe göre düşüş gösterdi. Ancak yılı 2015 yılsonuyla aynı seviyede kapattı. SYR'nin yılın son çeyreğinde düşmesinde son çeyrekte kredi büyümesi hızlanırken, kar artışının ise bir miktar yavaşlaması etkili oldu.

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch'in Ocak ayında Türkiye'nin kredi notunu yatırım yapılabilir seviyenin altına indirmiş olması, bankaların SYR hesaplamasında Fitch'in notlarını kullanıyor olması nedeniyle 2017 yılında sektörün sermaye yeterliliği rasyosunun 100-150 baz düşmesine neden olabilir. Buna karşın BDDK son yayımladığı tebliğ ile yeni bir kredi derecelendirme kuruluşunun (Islamic International Rating Agency) notlarının da SYR hesaplamasında kullanılabilirliğini belirtti. Ancak sektördeki tüm bankaların SYR hesaplamasında bu kuruluşun notlarını kullanmayı tercih edip etmeyeceği takip edilmeli.

3.Karlılık

Grafik 10

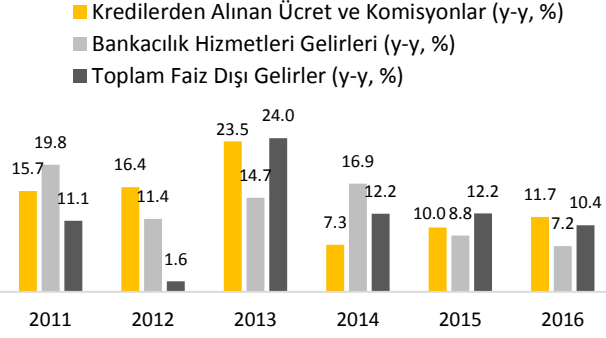

Kaynak: BDDK

Sektörün net dönem karı 2016 yılında yıllık bazda %44.1 artarak 37.5 milyar TL gerçekleşti. Böylece yıllık olarak net dönem karında 2009 yılından sonraki en hızlı artış yaşandı. 2016 yılında sektörün karlılığında yaşanan artışta net faiz gelirlerindeki artışın yanı sıra geçen yıldan gelen baz etkisi belirleyici oldu. Net faiz gelirleri 2016 yılında bir önceki yıla göre %18.1 oranında artarken, net faiz marjı 2015 yılsonundaki %3.93'ten 2016 yılsonunda %3.95'e yükseldi. Kardaki artış sonucu aktif ve özkaynak karlılığı da arttı. 2015 yılsonunda %1.1 olan aktif karlılığı 2016 yılında %1.4'e, özkaynak karlılığı ise %9.9'dan %12.50'ye çıktı.

Yıl içinde düzenleyici otoriteler tarafından alınan kararlar bankacılık sektörünün karına olumlu katkı sağlamıştı. TCMB'nin zorunlu karşılık oranlarını düşürmesi, rezerv opsiyonu katsayılarındaki değişiklik ve BDDK'nın ihtiyaç ve otomobil kredilerinde karşılık oranlarını düşürmesi gibi kararlar sektörün 2016 yılında karının artmasında etkili olan faktörlerdendi. 2017 yılının ilk çeyreğinde ise tahvil fazilerinde yaşanan yükseliş sektörün elindeki menkul değerler portföyü nedeniyle kar üzerinde baskı yaratabilecek olsa da, enflasyondaki yükseliş sonucu TÜFE'ye endeksli kağıtlardan elde edilebilecek kar, söz konusu baskıyı telafi edebilir. Ancak 2017 yılında TCMB'nin attığı sıkılaştırıcı adımlar sonucu bankaların kaynak maliyetinin yükselmesi, sektördeki vade uyumsuzluğu da göz önünde bulundurulduğunda önümüzdeki dönemde net faiz marjı ve kar üzerinde baskı yaratabilir.

Grafik 11

2016 yılında sektörün faiz dışı gelirlerinin yıllık artış hızı bir önceki yıla göre yavaşladı. 2015 yılında %12.2 olan faiz dışı gelirlerin yıllık artış hızının 2016 yılında %10.4'e gerilemesinde faiz dışı gelirlerin yaklaşık %50'sini oluşturan bankacılık hizmetleri gelirlerinin yıllık artış hızında yaşanan yavaşlama etkili oldu. Bir diğer önemli faiz dışı gelir kalemi olan kredilerden alınan ücret ve komisyonların yıllık artış hızında ise yıl içinde genel olarak aşağı yönlü bir seyir görülmesine karşın yılın son çeyreğinde kredilerin yıllık artış hızının yükselmesi sonucu söz

konusu gelir kaleminde de artış hızlandı. 2017 yılının ikinci yarısında ekonomideki canlanmayla birlikte yeni kredilerin artması kredilerden alınan ücret ve komisyon gelirlerinin de artmasını sağlayabilir ancak yılın genelinde kredilerin yıllık artış hızında bir miktar gerileme yaşanabilecek olması, kredilerden alınan ücret ve komisyon gelirlerinin yıllık artış hızının 2016 yılına kıyasla yavaşlamasına neden olabilir. Yıl içinde bazı bankaların takipteki alacaklarını satması sonucu, aktiflerin satışından elde edilen gelirler kaleminde ise 2016 yılında bir önceki yıla göre %108'lik bir artış yaşandı.

Sonuç olarak; Türk bankacılık sektörü 2016 yılında ekonomideki dalgalanmalardan etkilenmiş olmasına karşın reel ekonomiye olan desteğini sürdürdü. Türkiye ekonomisinin %1.8 küçüldüğü 2016 yılının üçüncü çeyreğinde sektörün kredi ve mevduat büyümesi tarihi düşük seviyelerine geriledi. Yılın son çeyreğinde ise düzenleyici otoriteler tarafından sağlanan teşvikler ile bankacılık sektörünün reel ekonomiye olan desteğini artırması ve TL'deki değer kaybının da etkisiyle kredi ve mevduat büyümelerinde hızlı yükselişler yaşandı. Piyasa faizlerinin yükseldiği yılın son çeyreğinde kamu bankaları öncülüğünde sektörde kredi faizleri düşük tutuldu ve kredi hacmi yükseltildi. Yıl içinde bazı bankaların takipteki alacaklarını satması ve yılın son çeyreğinde tüketici kredilerinde 72 aya varan borç yapılandırma imkânının tanınmış olması TGA'nın yıllık artış hızının düşmesini sağlarken, TGA'nın kredilerinden daha hızlı yükselmesi sonucu kredilerin takibe dönüşüm oranı ise yükseldi. Ayrıca özellikle turizm ve kur artışından olumsuz etkilenen ithalat yoğun sektörlerde artan riskler takipteki alacaklar için ayrılan karşılıkların takipteki alacaklara oranının yükselmesine neden oldu. Avrupa Merkez Bankası ve Japonya Merkez Bankası gibi gelişmiş ülke merkez bankalarının genişleyici para politikasına devam ediyor olmasına karşın, dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD'de parasal sıkılaştırmanın başlamış olması ve yurtdışı gelişmeler sonucu Türkiye'ye ilişkin artan risk algısı 2016 yılında sektörün yurtdışından düşük maliyetli fon sağlamasını zorlaştırdı. Öte yandan 2016 yılında ekonomiye destek sağlamak amacıyla düzenleyici otoriteler tarafından alınan önlemler ve geçen yıldan gelen baz etkisi ise sektörde karın hızlı bir artış göstermesini sağladı. Net faiz gelirlerindeki artışın yanı sıra TCMB'nin zorunlu karşılık oranlarını düşürmesi, rezerv opsiyonu katsayılarındaki değişiklik ve BDDK'nın ihtiyaç ve otomobil kredilerinde karşılık oranlarını düşürmesi gibi kararlar sektörün 2016 yılında karının artmasında etkili oldu.

2017 yılında da bankacılık sektörü reel ekonomiye destek sağlamaya devam edecektir. Bireysel kredilere yönelik kısıtlamaların gevşetilmesi sonucu 2016 yılında bireysel kredilerde yaşanan artış 2017 yılında da devam edecektir. Ayrıca piyasa faizlerindeki yükselişin kredi faiz oranlarına yansımalarının 2017 yılında da sınırlı olması beklenmektedir. Öte yandan piyasa faizlerindeki yükselişin mevduat faiz oranlarına yansımaları ise daha yüksek olacaktır. Bununla birlikte TCMB'nin son dönemde attığı sıkılaştırıcı adımlar da bankaların maliyetlerini artırmaktadır. Söz konusu durum 2017 yılının ilk yarısında faiz marjı ve kar üzerinde baskı oluşturabilecektir. Yılın ikinci yarısında ise ABD'de yeni başkanın uygulayacağı politikalara ilişkin belirsizliklerin ortadan kalkmasıyla faizlerdeki yukarı yönlü baskı azalabilecek ve söz konusu durum sektör karı üzerindeki baskıyı azaltabilecektir.

Türk Bankacılık Sektörüne İlişkin Seçilmiş Rasyolar

%	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kredi/ Mevduat	80.83	76.29	85.22	98.19	102.92	110.75	117.86	119.23	119.31
TGA/Krediler	3.82	5.57	3.80	2.78	2.95	2.83	2.94	3.20	3.35
Takipteki Alacaklar Karşılığı/Brüt TGA	79.79	83.59	83.79	79.38	75.19	76.29	73.88	74.59	77.39
MDP/Mevduat	42.67	51.08	46.65	40.98	34.96	30.32	28.71	26.47	24.18
Likit Aktifler/Aktifler	23.69	29.43	27.70	24.71	21.65	18.00	17.30	16.80	17.29
Aktif Karlılığı	1.83	2.42	2.20	1.63	1.72	1.42	1.23	1.11	1.37
Özkaynak Karlılığı	15.53	18.20	16.44	13.72	12.93	12.73	10.61	9.93	12.50
Net Faiz Marjı	4.74	5.57	4.27	3.66	4.51	3.96	3.91	3.93	3.95
Kredilerden Alınan Ücret ve Kom. Gel. + Banka Hizmet Gel./Top. Gelirler	12.15	13.24	14.20	14.91	14.06	15.59	14.60	13.61	12.59
Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	17.99	20.62	18.97	16.55	17.86	15.28	16.28	15.57	15.57
Özkaynaklar/Aktifler	11.80	13.30	13.37	11.88	13.27	11.18	11.63	11.12	10.99
Aktifler/GSYH*	73.64	83.47	86.78	87.32	87.32	95.73	97.55	100.85	109.77
Kaynak: BDDK, VakıfBank 2016 yılı 4.çeyrek için 2016 yılı 3.çeyrek GSYH rakamları kullanılmıştır.									

SEKTÖREL KREDİ DAĞILIMI								
Milyon TL	2014		2015		2016 III. Çeyrek		2016	
	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)	Nakdi Kredi	TGA Oranı (%)
Tarım	44927	2.9	60099	2.3	67856	2.6	71971	2.7
Avçılık	60	5.6	59	1.1	80	2.1	76	2.2
Ker. Ve Orm. Ürün.	1219	3.1	1560	2.5	1156	3.4	1395	3.1
Balıkçılık	1011	2.7	1044	2.6	1276	2.2	1436	2.4
Enerji Üre. Mad. Çık.	7398	3.4	10220	6.1	10256	1.0	11701	1.0
Enerji Üretmeyen Mad. Çıkarılması	8017	4.1	11496	3.4	9393	4.4	11047	4.0
Gıda, Meş. ve Tütün San.	43850	2.3	45324	2.4	47225	2.8	51852	3.1
Tekstil ve Teks. Ürü. San.	44811	3.1	50213	3.3	51364	4.2	54657	4.0
Deri ve Deri Ür.San.	2682	2.0	2787	2.4	2919	4.6	2911	4.8
Ağaç ve Ağaç Ürün. San.	4569	2.0	5322	2.5	5603	2.8	5639	3.2
Kağıt Ham.ve Ürün. San.	6312	2.2	7470	2.0	8284	2.7	8339	2.8
Nük. Yakıt, Pet. Raf. ve Kok Köm. Ürt. San.	7440	1.1	7203	3.2	7909	3.2	7537	3.7
Kimya Ürün. San.	17755	2.9	20867	1.6	21591	1.7	23108	1.6
Kauçuk ve Plas.Ürün. San.	13578	1.8	18901	2.1	20771	3.1	21578	3.4
Diğer Met. Dışı Mad. San.	16819	7.1	19674	6.4	21485	6.2	23945	5.7
Metal Ana San. ve İşl. Maden Ürt. San.	42314	1.4	46806	1.6	47127	2.7	52603	3.1
Mak. Ve Tec. San.	13209	1.8	15488	2.7	17016	3.3	17512	3.6
Elekt. ve Optik Al. San.	9802	3.8	11661	3.9	11971	4.7	12341	4.8
Ulaşım Araçları San.	14879	5.3	15023	4.5	17592	4.7	20114	4.0
Başka Yerlerde Sınıf.mamış İm.San.	12464	2.8	13870	3.3	13054	3.9	13392	4.3
Elektrik, Gaz ve Su Kayn. Ürt. Dağt. San.	62381	1.0	87635	1.1	105,428	0.6	121603	0.5
İnşaat	89083	4.1	116255	3.7	134567	3.8	146144	3.7
Ferdi Kredi Diğer	155624	4.0	165544	5.7	171338	6.3	177728	6.0
Ferdi Kredi Konut	126375	0.5	144222	0.5	155518	0.5	165115	0.5
Ferdi Kredi Otomobil	7082	3.2	6679	3.3	6587	3.5	7000	3.2
Mot. Araç. Yak.Per. Sat.	25819	2.0	32579	2.1	36934	2.5	251560	2.6
Top. Tic. ve Kom.	96576	3.0	128323	3.7	140921	4.5	36574	4.7
Per. Tic. ve Kiş.Ürün.	45948	3.2	58727	3.3	65938	3.9	145963	4.0
Oteller	24847	2.4	31934	2.3	36085	2.2	69022	2.0
Restoranlar	4170	2.5	4779	2.9	6242	3.5	41294	3.4
Diğer Turizm	4983	1.8	5576	2.0	7444	2.1	6662	2.0
Demiryolu Taşımacılığı	841	1.0	1034	0.9	939	0.7	9041	0.7
Karayolu Yolcu Taş.	11167	1.6	13745	1.5	15159	1.9	948	1.8
Karayolu Yük Taş.	9650	2.3	11254	2.5	12316	2.9	16604	3.1
Deniz Taşımacılığı	8736	1.8	12427	1.9	13644	4.1	12366	3.9
Hava Taşımacılığı	1514	1.0	2949	0.2	6920	0.2	15829	0.2
Diğer Taş. Faal. veDep.	9012	1.3	11204	1.5	16911	1.1	9594	1.3
Haberleşme	15307	0.6	18453	0.9	19487	1.2	19785	0.9
Parasal Kurumlar (Banka, Fin. Şir.)	26398	0.2	30234	0.2	32133	0.1	22670	0.1
Diğ.Fin.Ara.(Ara.Kur, MKYO, GYO, RSYO)	3820	0.3	5526	3.2	7799	0.1	39139	0.0
İsteğe Bağlı Sigorta ve Emek.Hizm.	330	2.7	270	3.7	321	5.3	8280	4.1
Diğer Finansal Aracılık	1108	3.3	967	1.4	1428	1.2	353	1.4
Emlak Kom.	15105	1.2	19244	0.9	19130	0.8	1624	0.8
Kiralama(Ulaş. Araç Mak.)	4787	1.9	6208	1.8	7930	1.5	21684	1.3
Bilgisayar ve İlgili Faaliyetler	1648	3.7	2288	4.9	2820	4.6	8695	7.8
Araş. Danış.Rek.ve Diğ. F.	28128	0.8	40222	0.8	47411	0.9	3083	0.9
Kredi Kartları	92512	6.2	102589	7.4	108513	7.6	52970	7.3
Sav. ve Kamu Yön. ve Zorunlu SGK.	26183	0.0	27991	0.0	31776	0.0	110324	0.1
Eğitim	4600	0.6	5643	1.2	6009	2.1	35672	3.5
Sağ. ve Sos.Hizm.	9772	2.3	11018	2.1	12539	2.5	6521	2.5
Kan. ve Atı.Tanzimi	340	2.3	538	1.5	789	1.1	14131	1.1
Örgütsel Faaliyetler	1279	0.2	1796	0.2	2578	0.2	754	0.3
Kül Eğl. ve Spor F.	9559	1.9	9819	1.8	9843	2.1	2943	2.2
Diğer Birey.Hizm.	11573	2.3	16090	2.8	15623	3.3	10105	3.5
İşçi Çal. Özel Kişiler	526	6.3	526	9.0	784	5.8	16176	5.7
Uluslararası Örgüt ve Kur.	14	6.5	12	7.3	24	3.6	873	2.8
Diğer	27150	8.5	32338	7.4	20392	10.2	24	10.3
Toplam	1277064	2.8	1531728	3.1	1664151	3.3	1664151	3.2

Kaynak: BDDK

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0212-398 18 98
Buket Alkan	Müdü Yardımcısı	buket.alkan@vakifbank.com.tr	0212-398 19 03
Fatma Özlem Kanbur	Uzman	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0212-398 18 91
Bilge Pekçağlayan	Uzman	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0212-398 19 02
Elif Engin	Uzman	elif.engin@vakifbank.com.tr	0212-398 18 92
Sinem Ulusoy	Uzman	sinem.ulusoy@vakifbank.com.tr	0212-398 19 05
Ezgi Şiir Kıbrıs	Uzman Yardımcısı	ezgisiir.kibris@vakifbank.com.tr	0212-398 18 93

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğuna hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değışiklik yapma hakkına sahiptir.